

Nro 10.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENG^l ELMEBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 2-dik napján 1793.
éjztendőben.*

---

*A' Grodnói Diétán lévő Lengyel Rendeknek, az
Orosz Követ által be adatott írásra adott vála-
szoknak folytatása.*

A' Lengyel közönséges társaságnak mostan
öfzve gyült szövetséges Rendei, a' Len-
gyel Nemzetet illető igazságos júltsaikra nézve,
álhatatosan el végeztek önnön magokban, hogy:

1. Mindazokat szorosán meg fogják fontol-
ni és vizgálni, valamellyek az 1773. éjztendőben
véghen ment égyyesség magában foglal, mellyet
mind a' három szomszéd hatalmalfságok tulajdon
kezeik alá írásaikkal meg erősítettének, és az
első osztály után égygyik a' másikat a' Lengyel

közönséges társaságnak meg maradásáért le kötelezték, és a' mellyet végtébe a' Lengyel nemzetis jövendő boldogságára nézve jóvá hagyott. Egyedül ezen égygyelség és Ország Gyűlésbeli végezések fzerént kívánnjuk mostan dolgainkat intézni, bár akárminémű következesei legyenek azoknak.

2./zor. Minthogy annakokáért az utolsó meg égygyezésnek fundamentomos alkotmányától el távozni nem akarunk: ahozképest igyekezni fogunk ezen meg égygyezést, és mind azokat, a' mellyekre abban tzelezés vagyon, erősebbé 's állandóbbá tenni, és annak valóságát fenn tartani.

3./zor. Innen foly a' fel gyülekezett Ország Rendjeinek tökéletes igyekezetek, és igazságos kívánságok, hogy a' Lengyel közönséges társaság tölle el vétettezett örökségeinek, mellyre a' mint mondatik, a' klúbisták adtanak alkalmatofságot, régi julsáiban vissza helyheztesen.

Alább irtak bizonyossá tézlik a' követ urat, hogy a' közönséges társaságnak fő Rendei, a' Felséges Orosz Császárné által múlt Aprilisnek 9-ik napján a' Generál Conföderationnak által adott írását, a' mellyben t. i. Lengyel Ország határainak öfzve szoritatasáról szó vagyon, valóságos értelemben nem vehetik, és el nem hitethetik magokkal, hogy Lengyel Országot néhány klúbisták miatt fel lehessen darabolni. Annnyival inkább nem engedelmeskedhetnek az említett szövevtséges Ország Rendei ö Császári Felsége alsóbb rendbeli tilztyei parantsolattyaainak, ismérven ezen fejedelem affzónynak nagy szívúségét, és igazsághoz való fzerétetét, kinek virtusai mindenkor feljöl szokták hatalmát haladni.

Es éppen ezen okon nem engedelmeskedhetnek a' Rendei, a' követ úr által Juliusnak 19 és következett napjain bé adott írásainak, mellyekben egygy olly deputatio kívántatik, a' melly a' Lengyel tartományoknak el vétetését jóvá hadja. Söt köteleseknek itélik magokat az alább irtak annak ki jelentésére, hogy a' Lengyel közön-

séges társaság, az egyezések, és a' három fonszed hatalmásoknak ígéréteikre nézve, a' kik t. i. a' közönséges társaság egélségére köteleziék magokat, tellyeséggel semmi alkuba nem botsákozhatik, és magát ő Császári Felségének, és a' több hatalmásoknak jó szíviségekre támasztva, mivel úgy tettik, mintha számba sem vétetődne a' Lengyel nemzet, és mintha annak jóvá vagy nem jóvá hagyása egyenlőnek lenni tartatna, holott a' nemzet senkire sem bizta az Ország felosztását és fel daraboltatását, sőt magának az Ország Gyűlésének is semmi hatalma nintsen annak mivelésére.

Ahoz képest az alább irtakra vagyon bizatva a' követ úrnak megjkerése, hogy közelebbről és bővebben magyarázza meg mitsoda julsal kívánhat egy oly deputatiót, a' melly a' meg sértett nemzet képében a' Lengyel közönséges társaságnak el foglaltatott tartományait jóvá hagyassa, és törvényesnek lenni itélhesse; hogy ekképen az Országunk öfve gyűlt Rendjei által láthassák, ha ugyan ezen deputatiónak ki rendelése az egyezéseknek, mellyeket semmi pontyiban meg sérteni nem lehet, meg tartatásával, az Ország Gyűlésének hatalmával, és az egéls nemzetnek le tett hitével meg egygyezhet é avagy nem. — Iratott Grodnóban Juliusnak 22 napján 1793 éftendőben.

Bielinzky A' Lengyel koronának Marsallya.
Tischkiewitz Lithvániának Marsallya.

Hoffzas tanátskozásaik után tsak ugyan meg egygyeztenek abban a' Lengyel fő Rendek, hogy egy oly deputatió rendelkezne, a' melly az Orosz Császárné parantsolattyára bé adatott irásnak tárgyáról tractálna az Orosz követtel. Tartván pedig attól az említett fő Rendek, né talám ez a' deputatió az Orosz Császárné kívánságát jóvá hagyá, és így ártuatna a' Lengyel közönséges társaságnak, bizonyos regulákat szabtak eleibe,

mellyek szerént kellene magát annak viselni. — Ezek a' regulák következő pontokból állanak.

1. sőben. Minthogy már az Orosz Császárné azt igérite a' *Generál Confoederatio* küldötteinek, hogy szoross égyyefségben akarja magát a' Lengyelekkel kaptsozni: anozképest elsőben is egyy illy szoross és állhatatos égyyefséget igyekezzenek az Orosz követtel fel állítani, melly szerént jövendőben a' Lengyel és Orosz Birodalom úgy nézetefsen, mintha mind kettő égyyetlen egyy, fel oszolhatatlan, és egyy költsönös hafzon által öszve kaptsoltatott egéiz volna.

2. szor. Különös czikkelyekben határoztafson meg mind a' két birodalombeli lakosoknak szabad ide 's oda való járások, a' pénznek egygy forma folyamottya, és az igazságnak szoross és serény ki szolgáltatása.

3. szor. Mind a' két Ország között commercialis avagy kereskedésbeli égyyefség állita fson fel, mellynék jobb móddal lehető tökéletességre való vitelére, vagy tellyességgel minden harminzadók töröltsefenek el, vagy pedig valamelly könnyű vám állittatna fson fel. A' Lengyel közönséges társaság arra kötelezi magát, hogy a' határokon néhány tsatornákat fog tulajdon költségén kézfitetni, és az Ország úttyait olly állapotba tenni, mint a' minémüben vagynak az Orosz birodalombeli utak.

4. szor. Minthogy pedig a' Lengyel kereskedeésre nézve szükséges a' Pruffziai tartományokkal is égyyet érteni: arra való nézve kérettefsefen meg a' Pruffziai udvar, hogy az Orosz Birodalommal fel állitandó kereskedést ne ellenze.

5. szor. Minthogy meg vagyon arról a' Lengyel közönséges társaság győzettefve, hogy az Orosz birodalommal való illetén szoross szöve tsége által, sokkal hafznosabb áldozatot teszen annak, mintha minden kintseit és tartományait által engedné: tellyes bizodalomban vagyon a'

Fels. Császárnénak hozzája való kegyelmes indúlattya felől, és el hitette azt magával, hogy az Orosz követ úr semmi ollyatén fel tétéleket nem fog deputatusaik eleibe tenni, mellyeknek jóvá való hagyásokra nékiek semmi hatalom nem adatott, sőt a' mellyeknek tökéletességre való vitelek, magának az Ország Gyűlésének is hatalmát felül haladják.

6 szor és utóllýdra. Esküvéssel kötelezzék magokat, és betsületekre 's lelkek ismértekre igirjék ezen deputatiónak tagjai, hogy senkitől semmi ajándékot és meg jutalmaztatást el nem fognak venni.

Anglia.

E' folyó hólnapnak 16-dik napján Londonban költ tudósítások szerént, nem sokára Izének fogja *Lord Howe* a' kormányára bízott Angliai nagy Flottának vitorláit botsátani. A' mint hallatik, 60 *Jersey* hajós legények vagynak hajóin, a' kik tökéletesen esmérik Frantzia Országnak tengerre fekvő részéit. Eggynehány Orosz hajók is fogják magokat a' *Howe* Flottájához tsatolni, a' mellyeken 12 ezer Orosz katonák lenni mondattanak. Sok katonák vagynak az ő maga hajóin is, és a' mint a' környül állások mutattyák, Kis Britanniába Frantzia Országnak egyik tengerre fekvő tartományába akarnak ki szállni. Eggy Angliai közönséges levélből azt olvassuk, hogy a' szövetséges fejedelmek egy ollyan plánumot készítenek, mellyet hogyha tökéletességre vihetnek, még e' mostan folyó esztendőben szeréntsésen el fogják a' Frantziák ellen való háborút végezni. Austriai Belgyiómnak határain 160 ezer fegyveres ember fog meg állapodni, és minékutánna *Valentzia* el vétettetik, *Maubeuge*, *Bouchajm*, *Cambray*, *Quesnoy* és *Landrecy* Frantzia várakat fogják vitatni. Hogyha jókor el foglalhattják ezeket, úgy osztán 100 ezer emberrel mennek Párisba a' revolutiónak meg fojtására, és a' régi igaz-

gatás formájának helyre állítására. Ugyan akkor Lotharingia felé fog a Prussziai király indulni, és a *Bitschi* erős kastélyt meg hódolttatván, a *Vogezusi* hegyeken által Alsatziába nyomolni, és az ottan táborozó Frantzia seregeket, melyeket Gróf *Wurmser* föntelen nyughatatlankodtatt meg támadni.

E' szerent a' plánum szerent a' Szárdinai sereg által menvén az Alpes hegyeken, a' Rhodanus felé fogja úttját venni, és ha lehet, elsoben is *Lyon* városát meg támadni, holott külömben is számosan vagynak a' királyt kivívók, és nyughatatlansággal várják azt a' *Tempillantiát*, mellyben az előbbi igazgatásnak formájához vonzó indólatyokat ki mutathatsák. — *Roussilon* tatományát tsak nem egészlen el vették a' Spanyolok, és hogyha egyfizer *Perpignant* és *Bajonnét* el foglalhatják, semmi akadályok nem fog lenni a' *Langvedotziába* és *Gaskoniába* való bé menetelre, holott *Liv* szakadva várják őket a' lakosok. — *Brizgoviába* 40 ezer főből álló Ausztriai hadi sereg készül felső *Alsatziába* bé tsapni, és onnan a' Frantzia Hertzegséget (*Franche-Comte*) és *Burgundiát* meg látogatni.

Hátha még a' közép tengeren úszkáló hadakozó hajós seregeknek sokságát meg fontoljuk, és az úgy nevezett *Royalistáknak*, kiknek száma naponként mind jobban jobban nevededik, erejeket és előmeneteleket meg tekintyük: úgy gondolkodhatunk, hogy a' Frantzia revolutió, melly már négy esztendőktől fogva sok bajt okozott Európának, egynéhány hólnapok múltván a' sírbe fog temettetni.

Frantzia Ország.

Naponként mind jobban jobban öregbedik a' Fr. nemzet között való nyughatatlanság, villongás, veszekedés, és egymás üldözése, mellyek a' hazafiak között támadandó veszedelmes hadakozásnak szomorú előjáró postai. — Juliusnak 12-ik napján tartatott ülésben arról tett *Chabót* a' N.

Gyűlésnek jelentést, hogy újjabb titkos öszve esküvéseknek nyomai jöttek napfényre, és azt kívánta, hogy a' közönséges jóra vigyázó Commisziónak adattatna hatalom néhány nemzeti képviselők irásaiknak el foglalására, úgy mindazonáltal, hogy 24 óráknak el folyása után tennének azokról jelentést.

Biron Generál helyett, a' ki egészségtelensége miatt a' Rojalisták ellen nem szolgálhat, két Generál vólt fel tételve, u. m. *Dietmann* és *Beysser* — az elsőb ellen azt a' ki fogást tették nemmellyek, hogy mivel ő még eddig csak a' lovaságnál szolgált, nem alkalmas a' kormányozásra, következésképen az utólsóbbra esett a' vóks.

A' hadi minister néhány táborba lévő Generalisoknak és nemzeti biztosoknak leveleiket olvastatta fel ezen gyűlésben, mellyekben az a' jentés tétetett, hogy a' táborozó seregek mindnyájan rendkívül való örömmel vették az új constitutiót.

Marat a' Jacobinusoknak leg nagyobb gyámola, a' ki külömb külömb féle írásai, nevezetesen pedig azon levelei által, mellyeket ezen tzim alatt: *L' Amis du Peuple*, az az, a' népnek baráttya, közönséges kedvességet nyert, Juliusnak 13 napján, a' mint már múlt alkalmatossággal is jelentettük, egygy ismértlen ifjú *Amazon* által a' más világra küldetett. Ezt a' történetet, következett napon tudtára adta a' N. Gyűlés előülője, *Jean Boon St. André* a' N. képviselőinek, egyfzersmind néhány városi Izakaszoknak irásaikat olvastatta fel, mellyekben *Marat* szerentsélen halála által okozott fájdalmaikat nyilatkoztatták ki, és azt kívánták, hogy az ő teste is, más nagy érdemü hazafiaknak testeik mellé a' *Pantheonban* tétetelsen (i). A' közönséges bátorságra vi-

---

(i.) Pantheonnak neveztetik Spanyól Országban Eskuriálban az a' kápolna, mellyben a' kirá-

gyázó Commissiónak meg parantsoltatott, hogy ezen gyilkosságot vizsgálná meg, és tenne rólla tudósítást. Végbe is vitte azt *Chabót* eggynehány órák múlván, és azt mondotta, hogy ezen Commissiónak már régtől fogva tudtára vagyon, hogy *Juliusnak* 14 napján, a' melly napon i. i. ennek előtte 5 ezteendőekkel az első revolutiónak szikrája ki ütött egy *Contra-revolutió* fogva Párisban támadni. Ennek tökéletességre való vitelére előre el vala végezve, hogy a' *hegy résznek*, avagy a' bal oldalnak tagjai (igy nevezetnek Párisban a' buzgó *Jacobinusok*) mindnyájan meg ölettesenek. Ellenben a' *jobb oldalnak*, avagy a' *Fölgynek* (igy nevezetnek a' nemzeti képviselőknök mértékletesebb tagjai a' *Republicanusok*), rész szerént fogásra vettetett, rész szerént abból el szökött tagjai szabadságban helyheztesenek, győzedelmi pompa között vitettesenek bé Páris városába, és a' N. Gyűlésbe, és meg vizsgálván az új constitutiót, tovább is élelzegekék a' nép között való anarchiát, avagy függetlenséget. — Továbbá azt adta tudtára a' N. Gyűlésnek, hogy ezen öfz-

lyok és királyi familia fektak temettetni. —
Hajdan egy nevezetes kerek templom vala a'
Rómába, melly azért nevezetett Pantheonnak,
mivel az abban lévő Márs és Vénus oszlopait
az építő mesternek elméssége által, minden po-
gány Isteneknek képeik elöl a'hattattanak. Ezt
a' templomot Jupiter Istennek tiszteletére épít-
tette Agrippa, és még mostan is épességben va-
gyon, VIII Bonifacius Pápa által a' B. Sz.
Mária tiszteletére rendeltetett, és formájára
nézve la Chiesa della Maria Rotondának ne-
vezetett. Pantheonnak nevezetik most Páris-
ban a' Sz. Genoveva temploma, melly a' Re-
volutió alatt, azoknak a' nagy emberéknök te-
metségekre rendeltetett, a' kik hülözös éle-
met mutattanak a' Fr. Nemzet iránt, mist
p. o. Voltaire, Rousseau, Mirabeau s. a. l.

ve esküvésnek fészke *Caen* városa, *Chalvados*, és *Eureux* osztályok, holott az elárúztatott és elszökött deputatusoknak nagy része, nevezetesen *Büzott*, *Barbaroux*, *Salles*, *Lanjuncats* s. a. t. múltatnak, és az ott való polgári tisztekkel, 's *Wimysen Felix* Generállal együtt fűjják a' N. Gyűlés ellen a' vasat. — Jul. 11-ik napján érkezett, úgymond *Chaból*, *Caen* városából az az ifjú leány személy, a' ki *Marát* meg ölte, oda lett érkezése után következő napon egy levelet küldött ez a' személy *Maráthoz*, mellyben azt írta nékie, hogy mivel tudtára vagyon hazájához való buzgó szeretete, egy olly titkot fogna néki ki nyilatkoztatni, mellytől függene a' nemzetnek szerentsétlensége; ahozképest kívánna vele beszélni. *Marat* semmit nem felelt ezen levélre. Következett napon újra levelet irt néki a' leány, mellynek foglalattya e' vala, hogy ő szerentséttlen személlly lévén, segedelme nélkül szüköiködik, és tellyes reménysége vagyon annak még nyérése iránt, ezt a' levelet maga vitte hozzá a' leány, 's maga nyújtotta kezébe. Minthogy *Marát* egélségtelen volt, szintén fürdőbe ült, 's onnan beszélgetett a' személllyel, és midőn tölle hallotta volna, hogy *Caen* városába gyűltenek volna egybe az öszve esküttek, és naponként szaporodna számok; így szólott: *nem sokat fognak azzal nyerni, és így tartom, hogy mindnyájan a' Gvilotine alá kényszeretnek fejeiket adni.* Ebben a' szempillantásban egy hégyes tört rántván ki a' leány kebeléből, úgy által döfte *Marat* szíve táját, hogy egy két rebegő szavai után lelkét ki fűjta. Meg fogattatván és kérdőre vonattatván a' leány személy, ezeket vallotta, hogy ő *Cordai Charlotta*, 25 esztendő, a' *Calvadosi* osztályból való nemes embernek leánya, rend szerént *Caen* városába lakott, és szüleitől (de talán csak anyjáról) réa maradt örökségéből élt. — Ő ölte meg *Maratot*, és kélz életét hazájának javáért fel áldozni, mellyben, ha még tovább élt volna *Marat*, bizonyosan veszedelmes hazafiak között való háború támadott volna. — *Marátnak* holt

teste a' N. Gyűlés végezése szerént balsamommal meg kenettetvén a' *Cordeliers* nevű templomban ki tétettetett, és Juliusnak 17-dik napján éjfélok nagy halotti pompa között temettetett el. Kóporsója után vitettetett még azon földő kád is, mellyben meg ölettetik vala, néhány órákkal annakelőtte vétetett a' gyilkos leánynak feje.

Chabót, a' ki *Marat* halálának környül állásait elő beszéltte a' N. Gyűlésnek, mérges és sértető ki fejezésekkel élt a' *jobb oldalnak* tagjai ellen, kiket haza árulóknak és öszve eskütteknek nevezett beszédjében. Nevezetesen *Düpperret*, és *Fauchet* ellen keivén ki, avval vádolta, hogy ők *Marat* gyilkosával gyakorta öszve gyüllöttek. Az elsőbnek meg fogattatásáról leg ottan végezés hozatott, a' ki vallást is tett arról, hogy a' gyilkos leány nálla lett, *Barbaroux*tól *Caen*ből hozzá levelet, és egynéhány nyomtatás alá való irásokat vitt légyen, ennekfelette tölle azt kívánta, hogy ötet a' belső dolgokra vigyázó miniszterhez vigye, el is vitte, de eleibe nem mehetek, és hogy egyéb iránt semmit sem tudna róla. A' *Barbaroux* hozzá küldött levelét is fel olvastatta, mellyben néhány *Contra-revolutionalis* irásokon kívül egyéb nem vólt, ezeket is pedig olly véggel küldötte, hogy ki nyomtattassa. Végére barátságába ajánlotta *Chordai Sarlottát*, és arról tette ötet bizonyossá, hogy *Caen* városában a' dolgok jól follyanak, és hogy ők nem sokára meg fognának Páris városa alatt jelenni. — Továbbá avval vádoltatott *Düpperret*, hogy ő ezen levelet örömmel közlötte légyen a' *jobb oldalnak* tagjaival, nevezetesen pedig *Fauchet* *Calvadói* püspökkel — hogy a' *Barbaroux* által küldetett irásokat ki nyomtattatván, Párisba el terjesztette, és hogy a' *Caen*bén öszve gyült *Contra-revolutionalistákkal* égyet értsen. Ahozképest mindjárt vádoló decretom hozatott ellene, és mind ő, mind *Fauchet* püspök fogságra küldettek.

Kevés szempillantásokkal azután seregenként jelentenek meg Páris városa 48 szakaszainak ki

választatott küldöttyei a' N. Gyűlés előtt, annak közönséges ki jelentésére, hogy ők mindnyájan örömmel és kézséggel bé vették az új constitutiót.

Juliusnak 15-dik napján tartatott ülésben új-jobban mérgesen beszélettek némellyek a' jobb óldainak tagjai feől, és azt sürgették, hogy a' fogságba vitettekről téterödne jelentés. — *Ben-tabelle* arra kérte a' N. Gyűlés tagjait, hogy mivel *Maratnak* adóságánál egyebe semmi sem maradt, a' közönséges társaságnak költségén temetette el, 's fizettetuenek ki hátra maradott adóságai, mind a' kettőt jóvá hagyta, 's decretálta a' Gyűlés.

Sokan úgy gondolkodtanak, hogy *Maratnak* halálával a' nemzet között való villongás és egyenetlenség meg fogna szünni. De éppen másképen történt a' dolog. A' gyilkosa bámulásra méltó bátorsággal, és elmebeli tündelsséggel ment az halálra. Vallattatásakor egyátallyába tagadta, hogy valaki más ő rajta kívül részies lett volna azon tselekedetben, és úgy nyilatkoztatta ki magát, hogy mivel minden Fr. Országra ki terjedett szerentsétlenségeknek és gonoszoknak szerző okául tartotta *Maratot*, azért tökéllente el magában meg ölését. Sőt világosan azt mondotta, hogyha sohol sem lehetett volna alkalmatósága a' vele való öszve menetelre, a' nemzet képviselőinek gyűlésében döfte volna ötet keresztül, olly nagy kívánsággal vólt hazájának, nemzetének ettől a' gonosz embertől való meg szabadítására. A' gyilkos léánynál 150 livra kész pénz, 140 asignáta, avagy papirós pénz, és egy arany óra találtatott, kebelébe vólt azon hégyes törnek hüveje, mellyel *Maratot* meg ölte, és egy irás, mellyben a' Fr. nemzetet akarta meg szóllítani. Többi között azt a' jelentést tette *Chabót* a' N. Gyűlés előtt, hogy az öszve esküttek titkon azt végezték el egymás közt, hogy az ifjú *Capetet* a' fogságból ki szabadítván, királyságra koronázzák, és *Büzót*, *Salles*, *Barbaroux* s. a. t. legyenek XVII *Lajos* királynak belső tanácsosai.

Hadi Történetek és Környül állások.

Nem Juliusnak 20-ik, hanem 22-ik napján lőn *Moguntziának* fel adattatása, mellyet leg inkább siettetett vala a' benn lévő puszkaporoshiáznak meggyűladása, golyóbisoknak, kovának, és gyógyító szereknek szüksége, a' Fr. katonák közt támadott villongás, a' sebhe esteknek soksága s. a. t. A' capitulatiónak nevezetesebb pontyai ezek valának.

1-o. A' Fr. őrizet felső és alsó fegyverével égyetemben minden hadi betsülettel három colonnába ki mennyen.

2-o. Minden butorjaikat szabad legyen magokkal el vinni, úgy mindazonáltal, hogy szeke-reik meg vizsgáltsanak.

3-o. Minden ágyúik, és hadi készületeik ott maradjanak.

4-o. Minden által szökőit német katonák kézbe adattasanak.

5-o. Hogy a' Fr. őrizet egész *Metzsig* kísértelsen, melly is 12 ezer főből állott, de a' kik közzül 2 ezer betegek és sebhe estek vóltanak. — A' klubistáknak szabad el menetelekért is esedezett a' Fr. kormányozó, hanem ezek tsak ugyan nem nyertenek szabad el menetelt, és a' mint iratik, a' Pruffziai király maga védelme alá vette őket, hogy ekképen a' réájok agyarkodó lakosoknak mérgétől és bosszúállásától meg menekedhesenek. A' Fr. N. biztos *Reubel* maga akart a' capitulatiónak tökéletességre való vitelére *Marienbornba* a' Pruffziai királyhoz ki menni; de minekutánna ezen fejedelem azt izente vólna, hogy ő sem *Reubelt* nem isméri, sem a' N. Gyűlésről semmit nem tud, és égyedül a' Generálisokkal akar egyféségre menni, maga ment ki a' Fr. fő kormányozó, Generál *d' Oyre*, a' ki minekutánna *Kalkreuth* Pruffzus Generállal együtt

tökélletességre vitte volna a' capitulatiót, két ágyúval ajándékozott meg a' királytól.

Alig menének ki a' Fr. őrizők Moguntziából, a' midőn már minden felől seregenként mentenek az emberek, ennek a' külömben igen szép, és virágzó, de a' hosszas ostromoltatás által csak nem végső pusztulásra jutott városnak, és az abban minden ki gondolható nyomorúságot és veszedelmet szenvedett lakosoknak szemlélésekre, vigasztalásokra és segítségekre. Az onnan ki költöztek is futnak vala vissza el hagyatott szüléiknek, rokoniknak, feleségeiknek, és gyermekeiknek öleikbe, 's könnyüvel elegyes örömmel ölelgetik vala egymást, el felejthetetlen szabadítójuk szeméi láttára. — Sokan nyögnek és siránkoznak a' hadakozás és tűz által meg emésztetett kedveseiken.

Condé várának fő kormányozójává Cs. K. Obrist-lajtnánt *Dujardin* tétettetett, őrizetre pedig *Muray* és *Virzet* regementei küldtettenek oda bé, mellyek leg több nyomorúságot szenvedtenek az ostromlás alatt. A' fogságba esett Fr. katonák *Koloniában* 's onnan Cseh Országba fognak vitettetni. Néhány napokkal ezelőtt az a' hir támadott, hogy *Valenciennest* is meg a' Cs. K. seregek. E' költött hirnek oka e' vólt, hogy *Custine* Generál arra kérte *Koburg* hertzeget, hogy engedné meg egy nehézkes Fr. dámának, a' ki igen közel vagyon szülésének napjához, onnan szabadon ki menni. A' hertzeg meg engedte, és hogy valamelly veszedelem ne történjen az említett állzonyságon, mingyárt fejer zászlót függesztetett ki a' *Valenzia* Fr. kormányozó, mellyet látván az ostromló Cs. K. seregek meg szüntének az ágyúzástól, de mihelyt ez az állzonyság ki ment, és bátorságos helyen vólt, mindjárt bé vétette a' fejer zászlót, következképen ismét el kezdődött az ágyúzás. Ez a' személy *Condé* várába vitetett, és mivel az a' gyanúság támadott ellene, hogy nem valósággal, hanem csak költött képen légyen terhes, vigyázó szemen tartatik. Azonban keményen foly *Valenzianak* ostromoltatása.

A' Német birodalomban is gyakorta való tsaták történnek az egyesült Német és Fr. seregek között. *Rastadtból*, a' *Badeni* Marchionatusnak városából, olytán tudósítás útásitatott hozzánk e' folyó hólnapnak 18-dik napján, hogy az az előtt való napon dél után 4 órakor, 10 *Poston*, avagy hid alá való hajók, mentenek le a' *Rajna* vizén *Stóllhofentól* nem messze, melyeknek egyikken egyikken 50, 's 60 Frantziák vóltanak. Az ott vigyázaton állott Svéviai kerületbeli pattantyúsok észre vévén a' dolgot, keményen kezdetenek réájok ágyúzni, és mindjárt eleinten 2 Fr. hajót kénlzerítettek vissza térni. A' többi hajók ki állották ugyan a' sarat, de tsak ugyan el nem érhatték végeket, mivel oda érkezvén a' Cs. K. katonák, sokat el vesztegettek az ellenség közzül, és hosszas egymásután való tsatazások után szentsésen vissza üzték azt.

Gr. *Wurmser* Generál azt írta leg közelebb *Hochstadt* quártélyából a' Bétsi udvari hadi Cancelláriának, hogy e' folyó hólnapnak 19 dik napján, reggeli 4 órakor minden részről meg támadták ör állóinkat a' Frantziák. Minckutánna *Moderbachot* el foglalták, és a' *Rombergi* ör állókatis vissza tólták vólna, leg ottan *Hocze* Gen. Májor vezérlése alatt eggynehány seregeket küldött oda *Wurmser* Generál, mellyek az ellenségnek további előmenetelét meg akadályoztatták. Mennyi ember maradt légyen két részről ezen tsatazásban, fel nem jegyzette az említett Generál. Kétség kívül nem kevesen, mivel reggeli 4 órától fogva, dél után 6 óráig tartott.

Portugalliából az a' hír érkezett hozzánk, hogy egygy Angliai *Fregatte*, mellyen 32 ágyúk vóltanak, nem messze oda meg ütközött egygy Frantzia *Fregattával* és azt el vévén, *Liffzabónába* vitte bé.

Elegyes Tudósítások.

Nemtsak ki nem vitetnek Lengyel Országból az Orosz hadi seregek, sőt a' mint hallatik,

több seregek által fognak azok meg erősíteni, és *Dolgorutzky György* hertzeg kormányára biztatni, a' ki a' múlt Török horúban nagy érdemet szerzett magának hadi virtusai által.

A' Hollándiába küldetett Lengyel követ *Middelton* úr, közelebb múlt hólnapnak közepe táján, adta bé a' Hollándiai fő rendeknek küldetett írást, mellynek tárgya Lengyel Ország néhány tartományainak Orosz és Prúzzus fejedelmek által lett elvételések vala.

Ugy hallatik, hogy a' *Valenciennesi* fő kormányozó is capitulálni akart; de mivel sokkal többet kívánt, mintsem azokat *Koburg* hertzeg meg engedhette volna, félben szakadt az alku. — Azóltától fogva még nyakasabban viseli magát, és noha már sok katonáit el vesztette, és a' lakosok között is 600 embernél többet ölt, és sebesített meg az Austriai tűz; még is újjobban meg eskettette az alatta valókat, hogy kélzebbek lesznek mindnyájan meg halni, mintsem a' várnak feladásában meg eggyezni.

Koburg hertzeg egy közönséges írást küldött *Herini* quártélyából, múlt hólnapnak 13-ik napján *Condébe*, mellyben azt igéri a' lakosoknak, hogy őket maga védelme alá veszi, és ha magokat tsendeseu viseléndik, mind vagyonokat, mind személlyeiket védelmezni fogja; ellenben arra inti őket, hogy minden titkos öfzve gyűféseknek békét hadjanak, másképen hadi fenytékhez fog nyúlni, és parantsólattyát által hágókat, példáson és keménnyen meg fogja büntetni.

E' mostan folyó hólnapnak 14 napján érkezett Belgrádba a' Szerviai helytartó Basához egy nem várt *Hirman*, (igy nevezetik a' Török Császárnak, a' Persiai Szófinak, az az, királynak, és a' nagy Mogolnak, tulajdon kezek alá írásaikkal meg erősített parantsólattyok), mellynek vétele után mingyárt le kellett nékie eddig való hivatalát tenni, és azt egy *Kapudsi Basinak* által engedni, a' ki is két ló farkat nyert a' Török

Császártól (k). Ebből illeten következést húnak ki a' hajszál hasogató Politicusok, hogy a' Konstantinápolyi udvar, semmi helytartó Basát nem akar többé Szerviában tartani, hanem csak úgy nézni Belgrádot, mint valamelly kereskedő nagy várost. Azomba ki tudná az álnok Osmáni ministeriumnak titkait ki tanulni.

(k.) A' ló farkas zászló leg nagyobb betsületnek hadi tizmere a' Török Birodalomban, és menél több illy ló farkas zászló vitettetik valamely hadi tiszt előtt, annál nagyobb annak az ő méltósága. A' honnan a' hadba menő Török Császár előtt 7, a' nagy vezér előtt 5, az alatta való vezérek előtt pedig, némellyik előtt három, némellyik előtt kettő, némellyik előtt pedig egy ló farkas zászló szokott vitetni. Az illyen zászlóknak a' nyele zöld, felső tetején egygy gomb, 's azon felül egy rövid kopja vagyon, a' gombon alól körös körül függ fejér, kék, veres, vagy más színű ló fark. — Ennek eredete így vagyon. A' Törököknek Európába lett által jövelelek után, csak hamar meg ütközvén egygy Török nagy Vezér a' keresztényekkel, úgy meg verettetett, hogy minden katonai széllyel futottanak. Ő is menvén utánnok, egygy agyon lövetett szürke lónak a' farkát el vágta, és egy pónára függefűtven, ekként szállította meg futó katonáit: — Musulmánok, imé ez az a' zászló, mellyet most küldé nékem Mahomet Próféta a' paraditsomból, a' kik ez alá gyűlnek, lehetetlen hogy győzedelmet ne vegyenek ellenségeinken. Rajta tehát Musulmánok követsetek engemet. Ekkor vissza térvén az el széledett katonák, ismét meg támadták a' keresztényeket, és győzedelmet is vettek rajtuk. Az időtől fogva, szüntelen ló farkas zászlójok vagyon a' Török lovas seregeknek, a' mellyeket ők bizonyos győzedelemnek jeléül tartanak.

Doct. Decsy Sámuel.